

Co po akredytacji? Jakie wyzwania dotyczące jakości kształcenia stają dziś przed uczelniami?

KRE, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

30 listopada 2017

Dr hab. Ewa Chmielecka, pełnomocnik rektora SGH ds. WSZJK

Plan prezentacji

- Jakość kształcenia – wybrane charakterystyki
- Edukacja dla przyszłości:
  - Wyznaczniki
  - Wyzwania
- Jakość w Polskiej Ramie Kwalifikacji
- Konkluzja

Wybrane charakterystyki jakości kształcenia:

- Jakość jako spełnienie wymagań zewnętrznych
  - Akredytacja o nastawieniu kontrolnym - „ex oriente lux”
  - ESG i kultura jakości
    - Czyli zewnętrzne wymagania dotyczące jakości i motywacja do ich przyjęcia.
- Jakość jako zaspokajanie ważnych potrzeb
  - „Społeczna odpowiedzialność uczelni”
  - Różnorodność instytucji, ich celów, metod nauczania etc – dostosowanie akredytacji i WSZJK do niej
- Jakość jako doskonalenie/doskonałość w nauczaniu [i badaniach]
  - Inspiracje
    - Modernization agenda
    - „teaching/learning” forum EUA 2017 - nowe dyrektywy Procesu Bolońskiego
    - Kształcenie dla przyszłości, w tym
      - benchmark for the skills of tomorrow
      - Debata o rewolucji 4.0
    - European Quality Assurance Forum 2017
    - inne

Co po/obok akredytacji?

- Akredytacja PKA
  - Rutynowa
  - Jak służy zapewnianiu jakości?
- Akredytacje środowiskowe [FPAKE] - ?
- Wewnętrzne systemy i ośrodki zapewniania jakości
  - TRENDS 2017: liczba ośrodków zajmujących się zapewnianiem jakości w uczelniach PB wzrosła z 60 → 74%
  - Jakie funkcje pełnią?
    - Kontrolne?
      - Jeśli tak – co kontrolują?
    - Ośrodki doskonalenia [inspiracji, rozwoju...]?
- Hasło EQAF w Rydze 2017:
Are we making a difference? is it the difference we want?

Co po/obok akredytacji?

- Dziś: Wyraźne przesunięcie akcentów w stronę „doskonalenia/doskonałości” rozumianej jako „edukacja dla przyszłości”
- Czy dziś w naszych uczelniach **poprzez WSZJK** dba się o jakość jako stałe doskonalenie/ doskonałość i podejmuje związane z tym wyzwania?
  - wspaniałych inicjatyw jest wiele [patrz FAMELAB, LUMEN, POWER, etc]
  - Jaka rola ośrodków i pełnomocników WSZJK?
    - Innych ośrodków?
- O to zapytamy także dyskusji panelowej.

Wyzwania wobec edukacji - kształcenie dla przyszłości

- Permanentna zmiana technologiczna
- Permanentna zmiana społeczna
- Rewolucja 4.0 w technologii,
  - skutki dla gospodarki i zatrudnienia
- Globalizacja gospodarki
- Społeczeństwa rozwiniętej demokracji [albo nie?]
- Migracje, wielokulturowość
- Demografia
- I wiele innych wyzwań

Generalnie – nieprzewidywalność i kompetencje potrzebne do jej „okiełznania”

Wyzwania wobec edukacji

- Jak przygotować uczących się do nadchodzącego „trzęsienia ziemi”?
  - Niedostateczne europejskie i krajowe polityki publiczne
  - Perspektywa uczelni
  - Perspektywa nauczyciela akademickiego
    - Organizacja i metody nauczania, weryfikacja efektów uczenia się jako kluczowy element procesu dydaktycznego;
  - Perspektywa WSZJK [?]
- Twarda wiedza - miękkie kompetencje?
  - Podstawy teoretyczne starzeją się wolniej niż wiedza stosowana i umiejętności praktyczne
  - Modyfikacja „odpowiadania na potrzeby rynku pracy”
  - Względna trwałość i uniwersalność kompetencji społecznych [tranzytywnych]
    - Uczenie uczenia się - LLL,
    - krytycyzm i autokrytycyzm,
    - rozwiązywanie problemów,
    - innowacyjność
    - ....

European Principles for the Enhancement of Learning and Teaching [project EFFECT/EUA - 2017]

1. The higher education learning experience nurtures and enables the development of learners **as active and responsible citizens, critical thinkers, problem solvers, equipped for life-long learning.**
2. Learning and teaching is **learner-centered.**
3. Commitment to learning and teaching is integral to the purpose, mission and strategy of the university.
4. Institutional leadership actively promotes and enables the **advancement of learning and teaching.**
5. Learning and teaching is a collaborative and collegial process involving collaboration across the university and with the wider community.
6. Learning, teaching and research are interconnected and mutually enriching.
7. Teaching **is core to academic practice** and is respected as scholarly and professional.
8. The university community actively explores and cherishes a **variety of approaches to learning and teaching that respect a diversity of learners, stakeholders, and disciplines.**
9. Sustainable resources and structures are required to support and enable learning and teaching **enhancement.**
10. Institutional QA for learning and teaching **aims at enhancement,** and is a shared responsibility of staff and students.

*In line with the ESG, institutional QA develops flexible, fit-for-purpose processes suited to evaluate and demonstrate the quality of the learning experience. **It is geared toward continuous improvement and fostering a culture that engages everyone in the University community in assuring and enhancing the quality of learning and teaching.***

Worldwide Educating for the Future Index results: a benchmark for the skills of tomorrow

eiu-yidan prize, © The Economist Intelligence Unit Limited 2017

- **Cel badania** – ocena [benchmarkowa] przygotowania krajowych systemów szkolnictwa do „edukacji dla przyszłości”
- **Grupa badana: 35 krajów**
- **podziały rezultatów na „środowiska”**: bardzo dobre, dobre, umiarkowanie dobre i wymagające pilnej interwencji
- **Wyniki ogólne:**
  - **Na czele: Finlandia, Kanada, UK ....**
  - **Poland 17/35** - “good environment” [67/100]
- **education policy environment** – Poland 13/35 - “good environment” [66/100]
- **teaching environment** - Poland 18/35 - “moderate environment” [67/100]
  - Average high school teacher salary – Poland 22/35
  - Government expenditure on post-secondary education, (% of GDP) – Poland 12/35 [2,8%]
- **socio-economic environment** – Poland 17/35 - “good environment” [69/100]
  - Free and open society – Poland 16/35
- inne

Konkluzja:

- *If the standard educational model of today was created for the industrial age, nothing less than a new educational model is needed to prepare the world’s students for the demands and challenges of the information and innovation age. Rapidly evolving technologies, including digitalization, automation and machine learning, are going to disrupt the workplace in untold and dramatic ways. Whole employment sectors are likely to disappear, with others hopefully created. Students, workers and entire economies will compete across global borders for the best education, jobs and growth; all three will need to be nimble, flexible and dynamic, ready to recognise and respond to emerging trends swiftly. Other challenges will include environmental change, urbanisation, migration and demographic shifts.*
- *“Governments need to wake up,” [universities as well - ech]*

Wyzwania wobec edukacji

„Education for the future” – OECD report 2017

- Interdisciplinary skills
  - Creative and analytical skills
  - Entrepreneurial skills
  - Leadership skills
  - Digital and technical skills
  - Global awareness and civic education
- ....

Czy te zagadnienia obejmujemy wewnętrznymi systemami zapewniania jakości?

Czy stanowią osobne pole systematycznej refleksji?

Czy powinniśmy to zrobić?

Czy wykorzystujemy w tym celu istniejące narzędzia zarządzania procesem dydaktycznym [jak PRK?]

Jakość kwalifikacji w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji [ZSK]

- KRK i deskryptory obszarowe
  - Podstawa projektowania programów kształcenia od 2013 r.
- Ustawa o ZSK (2015), zmiany w Ustawie PSW, rozporządzenia MNiSW
  - Redukcja deskryptorów obszarowych bez konieczności zmiany opisów programów
- Ale deskryptory uniwersalne i właściwe dla szkolnictwa wyższego PRK weszły w życie
  - *USTAWA z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw ((Dz.U. 2016, poz. 1311), Art. 7. W ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198, z 2015 r. poz. 357 oraz z 2016 r. poz. 35, 668 i 908) art. 23 otrzymuje brzmienie:*
  - *„Art. 23. 1. Senaty uczelni, w terminie **do dnia 31 grudnia 2017 r.**, dostosują profile i programy kształcenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na kierunkach utworzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy do wymagań określonych w art. 11 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.*

I są zbieżne z wytycznymi „edukacji dla przyszłości”

Deskryptory uniwersalne – 6 poziom PRK

Poziom 6 – Wiedza Absolwent zna i rozumie:	Poziom 6 – Umiejętności (P6U_U) Absolwent potrafi	Poziom 6 – Kompetencje społeczne (P6U-K) Absolwent jest gotów do:
<p>W zaawansowanym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi.</p> <p>Różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności</p>	<p>Innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie</p> <p>Komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko</p>	<p>kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim</p> <p>samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań</p>

Deskryptory właściwe dla szkolnictwa wyższego

- 6 poziom PRK

<p>Poziom 6 – Wiedza Absolwent zna i rozumie:</p>	<p>Poziom 6 – Umiejętności Absolwent potrafi:</p>	<p>Poziom 6 – Kompetencje społeczne Absolwent jest gotów do:</p>
<p>w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia.</p> <p>Fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji.</p> <p>Podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.</p>	<p>Wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) <p>Komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.</p> <p>Posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.</p> <p>Planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole.</p> <p>Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.</p>	<p>Krytycznej oceny posiadanej wiedzy.</p> <p>Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.</p> <p>Wypełniania zobowiązań społecznych, Współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego. Inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.</p> <p>Odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, • dbałości o dorobek i tradycje zawodu.

Zapisy PRK a edukacja dla przyszłości i zadania dla WSZJK

- Konstrukcja programów studiów a:
  - Student centered learning
  - Kompetencje tranzytywne
  - Kompetencje społeczne
- Metody kształcenia rozwijające kompetencje „dla przyszłości”
- Integracja rozmaitych form kształcenia [VNFILO]
- Weryfikacja efektów uczenia się
  - W tym właściwych dla kompetencji społecznych i tranzytywnych

Konkluzja – a raczej zbiór pytań

- Czy WSZJK powinny objąć osobnym namysłem te sprawy?
- Czy powinny inspirować i wspierać rozwijanie „edukacji dla przyszłości”?
  - Jeśli tak – jak to robić?
  - Jak współpracować z ośrodkami innowacji dydaktycznych?
  - A może już to czynią? W jaki sposób?
- czy akredytacja powinna włączyć w standardy i kryteria doskonalenie/„edukacje dla przyszłości”?
- Czy rozumienie „jakości kształcenia” zmieniło się ?
  - Jeśli tak - czy WSZJK dostosowały się do tej zmiany?

Dziękuję za uwagę.